

Алекс Болдин

Нещата от живота

Зад прозореца се лее дъжд. Студен, пролетен дъжд! Няма как да пътуваме. Колата ни се счупи за кой ли път и сега отлежава някъде далеч, в един двор на филиала, охранявана от нощния пазач-инженер, пенсиониран по болест и две кучета. Едното е вързано, защото много хапе, а другото се разхожда на воля, пролайва чат пат колкото за собствено успокоение и се прозява от глад и скука.

Скуката е обхванала и нас, четиримата, бившите нон-стоп командировани плюс сладкодумния снабдител. Думата е взел пак той. Разказва своите небивалици така убедително и увлекателно, че в даден момент забравяме да си отпием глъдка чай от Ройбос. Прием тоя южноафрикански чай поради две причини. Първата е, че е добър стимулатор на имунната система, а втората, поради естествената забрана да се пие алкохол във фирмата. На един наш любопитен въпрос по тоя повод, шефчето бе казало, „Няма проблем! Може да се пие, но на пияча ще му бъде много весело уволнението. Така че избирайте!“ Забраната се отнасяше и за пушачите. На стената виси унило табела „Пушенето забранено! Глоба 50 лв!“ Кой ти гледа обаче тая табела? Никой от нас, никога досега не е имал такава голяма сума закуп в портфейла си и затова не му пука.

Повечето от компанията са запалили цигара, с изключение на двама които нервно смучат ментови бонбони с единствената цел да откажат или поне да намалят цигарите.

В края на крайщата усилията им се увенчават с неуспех и те протягат виновно ръка към единствената, обща кутия синьо „Виктори“, въргаляща се на старото шефско бюро, в която папиросите, в тоя критичен момент, силно са намалели. Какво да се прави – до заплатата остават два дълги и мъчителни дни.

– Та думата ми беше как дяволите вземат диплом за висше образование. – примлясква ментовото бонбонче пълничкия Мончо и се оригва. – Това академиците, дето ходите вие при тях, освен преподавателската дейност си имат и фирмена и то добре развита, в самото учебно заведение. Нали заплатите им са все малки, та си намират хорицата мущурия за допълнителни доходи. Един например пише книги и учебници. По време на лекции рекламира книгата си на студентите като най-добрия източник за подготовка за изпит. Тежко му на оня студент който не си я купи и не използва.

Преди две години ми се случи да бъда в кабинета на оня дето ви прави техниките. Преструва се човекът на много зает. Влиза един студент и мънка „Бях болен господин професоре и не можах да се подготвя...“. Подава си студентската книжка, а професорчето я взема в ръка и

назидателно говори като за пред външна аудитория, „Колко пъти съм ви казвал колега, че изпита не се провежда в моя кабинет. Днес трябва да отидете в 406-та зала.“ – Говори той но не връща книжката. След него влиза младо, хубаво моме и пее същата песен, болно било, изпуснало лекции и т.н. Той пак същите думи, но задържа книжката. Но тук се случи един неочакван инцидент. Когато се пресягаше да я остави на масата, книжката де, ръката му случайно се блъсна в купчината папки и книжката падна на земята. Какво да видите! От нея мигом се изсулиха няколко десетлєвови банкноти. Като почервєня оня ми ти човек, смути се, пък накрая промърмори, „Какво да се прави господа, малки заплати, скъп живот и т.н.“ – все оправдания дето ни най-малко ловят декиш.

– Да бе, звучи автентично, и май си е така.

– Кое е така, малките заплати или корупцията?

– И двете, иначе защо ще го прави?

– Абе така си беше и при Тошово време, само че не се даваше гласност на това изкуство.

– Чували ли сте за пуйки по трийсет кила парчето? – нарушавайки подхванатата тема вметна отново Мончо. Той намести удобно огромното си тяло на разнебитения стол. Последният изскърца жално под застрашителните му сто и шейсет килограма. – Били някакъв специален сорт. Оплождали ги ръчно, защото иначе можете ли да си представите, оня нормален български пуйак какво геройство би трябвало да стори за да...

– Та това е цял щраус бе! – ококори очи Липо.

– Щраусът е с жилаво месо а това е едно крехко, постничко, просто ... мцу... – млясна инспектора и направи обичайния жест с трите си пръста по устните. – Значи, веднъж купих един такъв от оня, специалния човек и го напълних с гъби, лук и джинджирил. Беше за един рожден ден на жената. Събрахме се цяла сюррия народ. Ядохме на корем и пак остана от него.

– Нещо като пълнено теле с прасєнца... – обобщи шефчето.

– А яйцата какви са? – продължи да пита Липо. – Като на щраус ли?

– Нормални яйца, бе омбре! Малко по големи от гъши. Ти виждал ли си гъшо яйце. – „Омбре“ беше любимата испанска дума на инспектора. От две години се канеше да заминава за Палма де Майорка. Лъжеха го че там имало работа за готвачи и човекът отнемай къде научаваше по някоя и друга дума испански.

Темата беше твърде подходяща, защото приближаваше обяд и засилващия глад тормозещ компанията и предопределяше хода на разговора.

Някак неочаквано обаче думата взе отново сладкодумния снабдител.

– Чакайте да ви разкажа как пътувахме с Боката до Залцбург.

Аудиторията се заслуша с интерес защото снабдителят умееше да разказва с темперамент и артистичност.

– Тръгнахме една априлска утрин с един стар и олющен бус от София. Към десет часа бяхме вече на сръбската митница. Аз си седя до Боката, а той нали не може да трае, показва глава от прозореца и се загледа в едни руси германки. Пък като започна да им хвърля ония ми ти лафове. Обясненията му бяха предимно с жестове. От време на време изтърсваше някоя изкривена немска дума и им се хилеше като олигофрен. А те горките го гледаха опулено и се чудеха как тоя образ е пуснат тъй безотговорно от психиатрията. Накрая му креснаха някакво немско изречение та на нашия му замръзна усмивката. Аз нали не зная немски го питам, „Какво казаха бе Бока?“, а той – „По добре да не знаеш, брато. Защо не ми паднат в България тия немски курви, ще им покажа аз...“ Какво ще-ше да им покаже така и не можах да разбера, само предполагам.

– За какво ходихте до Австрия? – зададе редовния си въпрос Липо.

– За да прекараме стара бяла техника. Там я хвърлят направо на блоклука. Събираме, товарим на буса и хайде обратно. С една кирия предприемчивия човек си докарва по два бона суха пара. Ти остави, но той бе разучил къде да иде и от къде да взема. Ходили ли сте в Залцбург? Разкошен град е. В подножието на Алпите. Тогава тъкмо завършваше ски сезона. Планинските върхове белеят в далечината, а долу по парковете, под яркото слънце, из току що цъфналите цветя и треви, жужат пчелички. Да не се нагледаш. Всичко е подредено, равно окосено, чистичко като в аптека.

Спряхме с Боката до един малък мост, а той ме предупреждава, „Да не си хвърлил угарката в реката, че начаса ще се явят ония униформените и ще трябва да плащаме петдесет шилинга глоба. Тук е така, австрийците са си маниаци на чистотата. Като си се върна в България, да знаеш някак ми олеква. Плюя си на воля, дори на полицаия на кепето ми идва да се изплюя, защото зная че няма да има последствия.“

Тогава ми разказа за Курц. Това бил някакъв среден търговец на техника. Поправял я и продавал на хора от нашия бранш. Повечето време си имал работа със сърби и турци, но като му се явили нашите се сбъркал. Такива чешити още не бил виждал. „Отивам веднъж аз при него – казва Боката – и гледам на рафта една микровълнова печка, просто бижу. Веднага се разбрахме с оня дето водех да му отвлече вниманието. Пък като започнах един лют пазарлък. Пазарихме се, пазарихме докато

германеца, пардон австриеца свали цената наполовина. В даден момент тоя инат човек се запъна като козел и не отстъпва от цената. Тогава моя съдружник го заплесна. Как, ще питате? Ами посочи му една пералня и започна да го разпитва за функциите и. Аз през същото време извадих отвертката и отвих едната жичка на захранващото кабелче. Клемите са скрити под едно малко капаче, така че нищо не се забелязва. Абе работа за две минути, нали сме си широки специалисти. Когато Курц се обърна към мене, аз вече бях направил недоволната физиономия и отсякох – «Дийзе машине нихт арбайтен!» Той завалията включва за да ми покаже, че работи и какво да видиш – мачооо. Моя милост бил прав! Пък като се изчерви оня ми ти австриец, като бусмански пуяк. Май разбра трика, но не можеше да си обясни как съм го направил. Ядоса се и взе да крещи и да ни блъска. Едва успях да го успокоя. Тогава прибягнах до стария си изпитан трик. Вадя аз една бутилка българска водка, глася етикета и му намигам, демек «Виж какъв подарък нося! Само за приятели!» Зная му адета на тоя Курц. Обича пиенлъка и това му е май най-слабото място. Обърна табелата на вратата на «Затворено». Извади три чаши и разля водката. Докато се усетихме и шишето беше празно. Другото му слабо място беше, че като си пийне му се допикава. Отиде човека до тоалетната за да се облекчи, а аз казвам на моя човек, «Брато, сега му е момента! Отключвай вратата и да ни няма!» Грабнах под мишница микровълновата печка и се издянахме за нула време.“

– Какво ли си е помислил тоя Курц за вас? – Наивно продължи да пита Липо.

– Не за мене бе! Нали ти казвам, че това го разправя Боката! Какво ли? Ами Боката ми го дообясни по следния начин. На следващия, курс когато се отбил да го види, австриеца бил сложил навсякъде катинари. Бил заключил всичко каквото могло да се заключва и бил окачил навсякъде табелки, „Нихт арбайтен! Булгарише бандит!“

На вратата леко се почука. Тя се отвори внимателно и полу-олисялата глава на Стойнето се показва озарена с една лъчезарна и дяволита усмивка.

– Некой да си е купил днешни весник „Телеграф“? В него има много трудни ребуси „Судоко“. – Той бърка в десния си джоб и вади червена химикалка и квадратни хартийки мрежовидно разграфени. Поема подадения му от Мончо вестник и започва да попълва с числа таблицата.

– Не ти ли омръзна бе Стойне, да решаваши тия ребуси? Като те гледам джобовете ти са пълни с ребусна документация.

– Таа дейносно развива аналитичност на умо, а сутрин да решиш едно трудно судоко преди работнио ден е такава добра загрефка, че след това ке работиш и ке пееш.

– Абе ти остави тия судоко-та и си виж билетата на село че вече втора люпилня ти измря.

– Какво да права като Енергото спира токо кога си сака. Непрекъснато прават профилактики.

– Някой яде ли агнешко на Гергьовден подхвърли своя болен въпрос Кайчо? Да ви разправам аз пък какви приключения имах.

– Казвай де, казвай! – Усмихна се Мончо под дебелия си черен мустак и предните му два зъба се бялнаха като на зайчето Бъни от популярните анимационни филмчета.

– Моята леля нали е месарка, получава една жалка чиновническа пенсия, но щом стане въпрос за агнешко, умира докато не купи и една дребна мръвка. Та два дни преди Гергьовден цъфна у нас и ме започна отдалеч. „Дай да правим значи комбинацията.

Ще вземем една половинка и ще я разделим.“ Горката, зимата циганите и бяха откраднали от двора дървата за огрев и трябваше да докучува дърва за да изкара зимата. Иде и стиска в шепата си дваисет лева, четири измачкани банкноти по пет. – Добре, и казвам, но килото е по десет лева, а аз още не съм си купил лекарствата за кръвното. Мога да купя само за петнайсетина, а това са никакви пари при тая цена. Половин агне излиза най малко шейсет лева. Трябват ни още петнайсет.

– Тя ме гледа едно зло и казва. „Всичко е уредено. Един каракачанин го продава по седем лева килото. Обадох се по телефона и ме записаха в списъка. На първо място съм в него.“

– Добре де, добре, ще купим. Чакай ме пред службата след работа и отиваме. Гергьовден беше в събота. В петък вечерта се запътихме с леля ми към въпросния „каракачанин“. Той живеел някъде към „Нечуй петел“, на две преки от тролейбусната спирка.

– Какво е това „Нечуй петел“? – отново запитва Липо.

– Не знаеш ли? Да бе, забравих, че в Синьо Бърдо нямате такъв квартал. Когато преди години правеха големите заводи в града, отвори ха се много работни места и придошлите селяни, новоизлюпения градски пролетариат, нямаше къде да живее. Градската управа сбagri набързо един жилищен комплекс извън града, сред самото поле и калта, където за да идеш трябваше да извървиш три километра. Нямаше никакъв транспорт и хорицата бухаха пеша ходене та пушек се вдигаше. Тогава го кръстиха с това име, „Нечуй петел“. Сега обаче е нещо по-човешко.

И тролеят вече вози до там.

Но думата ми беше за агнешкото. Тръгнахме с леля ми в уречения час, пеша защото тролейбусния билет вече го направиха колкото да купиш един хляб. Криво ляво стигнахме. Тя беше прала и бе каталясала от умора, нали си е на седемдесет. Когато стигнахме, бях леко изненадан от „каракачанското“ жизнено равнище. „Каракачанина“ се оказа чист гражданин, почти на моята възраст който добре познавах от детството си.

Само като го видях и мигом си го спомних. Беше един побойник – хулиган та не можете да си представите. Биеше наред, де що докопа хлапетии. Щом ме видя и мигом нещо му светна в съзнанието. Усмихна се мазно и любезно.

В същност двора му не се виждаше. Фасадата беше едно скъпо кафене облицовано с черен мрамор. Висока, черно боядисана ламаринена ограда скриваше цялото му царство. Вътре в кафенето интериора си беше както в столичните барове, барплот с високи черни столчета край него, зад него огледало, в ъгъла високо до тавана – цветен телевизор. Жена му снове между масите и разнася бирите. Тогава нямаше много посетители. Пред бара обаче се бе наредила дълга опашка от всякакви хора, повечето от които – пенсионери. Разбрах, че освен месо продава и три вида мляко, краве, овче и биволско. Та тая опашка беше за мляко. Настрани до нея една групичка хора чакаше търпеливо. Те бяха дошли за агнешко месо. Пред бара, представете си, се мъдреше един сребрист грамаден джип „Чероки“ с каросерия. Такъв модел не бях виждал. Загледах се любопитно в него. Затъмнени стъкла, широки гуми, вътре нищо не се вижда. Зад него – един също така сребрист спортен „Фолксваген“. Абе тоя човек си падаше по сребристите коли.

Най-напред докараха млякото. Народа беше допуснат до бара. Нареди се търпеливо на опашката и зачака. Жената зад бара прибираще парата, а „каракачанина“ наливаше бутилките с мляко, но някъде отзад в двора. Може би се страхуваше от инспекторски контрол. По едно време една прежълтяла дребна пенсионерка, го запита, „Абе Иване, няма ли да намалиш цената на това мляко? Вече има достатъчно трева за добитъка.“

Пък като се разлюти оня ми ти човек, като се озъби на бабето. По устните му чак пяна се показа. „Ти знаеш ли ма, как се гледат овци? Ти ринала ли си овчи тор, ма? Я да затваряш тая уста, че... Като не ти изнася, марш...“ Всички на опашката замлъкнаха и никой не смееше да се обади. Хората трепнаха от страх.

Бабето цялото се разтрепери. Едва пое бутилката с мляко и побърза да си тръгне. Аз бях седнал на една маса с лелята и за да оправдая присъствието ни бях взел по едно евтино сокче. Гледах тая разправия и размишлявах. Тоя човек не си беше променил навиците вече трийсет години.

След това, с един лъскав зелен бус, докараха касите с месото. Другата групичка се нареди пред дебелия бронирана врата към двора. Излезе един брадясал индивид, целия лъхаш на алкохол и започна да извиква по списък, „Да влезе, Георги Личев! Да влезе Георги Карачолев!...“, и така нататък. Извикваха само георгиевци. Опашката почти се стопи, а името на лелята никой не извика. Погледнах я въпросително, а тя ни жива ни умряла. Излезе един дългнест лис мъж, с тежка полиетиленова торба. Тя зарадвано го хвана за ръка. „Гоше, помниш ли ме? С теб работехме в общината на Боровци през осемдесет и трета. Виж леля, това е Гошо! – обърна се към мен. – Тогава Гошо беше заместник кмет. Много добър човек е! Абе Гоше, има ли още агнешко? Ще стигне ли и за нас?“

Въпросният Гошо, я погледна изненадан. Вероятно въобще не можеше да си спомни за нея. „Има казва, но дават само цели агнета. Излизат по около десетина кила. Значи някъде по седемдесет и пет-осемдесет лева парчето.“ – Усмивката на лелята замръзна на устните.

– Ама не дават ли половинки? – опиваше се да изкопчи изгодната за нея информация.

– Не, само цели! – отсече Гошо и забърза с пълната торба нагоре по улицата.

– Ами с тия трийсет и пет лева какво щяхте да купите при тая ситуация? – запита отново Липо.

– Абе, щом чух, тоя Гошо и разбрах, че ще се разминем с агнешкото. Продължихме обаче упорито да чакаме. Никой не ни извика. Опашката свърши. Останахме само двамата и един дребен човечец.

– Ще има нова партида към осем часа. – осведомено каза човечеца. Аз ще чакам, защото съм се записал за цяло агне.

Лелята силно обезпокоена се връцна към бара. Аз тръгнах след нея. Вътре някакви хора разпитваха „каракачанина“. Той говореше важно, като от време на време цвкваше с език и чоплеше с малешката си зъбите.

– Абе Иване, ще има ли за нас една половинка? – започна лелята отдалеч преговорите. – Има ни в списъка. Жена ти каза, че сме на първо място.

– Давам само цели агнета. С половинки няма кой да се разпрavia! Къде да търся трион за да ти го режа... Капаро дала ли си, ма? ... И капаро не си дала! Какво сакаш тогава!!!...

Ясно видях как ще завърши диалога. Дръпнах лелята за ръкава и почти насила я изведох от бара.

– Хайде да вървим, че загубихме два часа в чакане. Месарниците сигурно вече са затворили. Сигурно ще изпуснем и последната възможност да хапнем агнешко по единайсет лева килото.

Лелята отчаяно простена. Закрета, накуцвайки до мен. Беше капнала от умора. Не можеше да си представи, как ще мине Гергьовден без агнешко. На три преки от мястото където обитаваше „каракачанина“ имаше една нова лъскава месарница. Влизаме ние вътре, а на витрината едни розови късове прясно месо, да му се не нагледаш. Хубаво месо, но свинско. Някак си не иде за Гергьовден. И то по седем лева килото!

– Момиче, има ли агнешко? – пита лелята.

– След двайсет минути, към осем, ще го докарат.

– И по колко върви?

– По десет и петдесет цяло. Плешките са по десет и осемдесет а бутчетата по десет.

– А половинка агне колко ще излезе? На килограми питам.

Продавачката примига разколебана, а след това извика един помощник от склада и му зададе уточняващия въпрос.

– Около шест кила излиза половин агне. Към шейсет и пет лева горе долу.

За кой ли път усмивката замръзна на устните на лелята. Сякаш тежък товар легна на плещите и.

– Да идем до пазара. – казвам – Там има замразено и на доста тънка цена.

– Ох, капнала съм. Вземи чантата и бързай че не е близо тоя пазар.

Взех аз чантата, че като дадох един бърз ход, спортния маратон на олимпийските игри ряпа да яде. Пристигам на пазара. А там, всичко затворено. Продавачите мият магазините и никой не ти обръща внимание. Имаше само един магазин. Работел денонощно. Та той беше отворен. Влязох. Хвърлих един бегъл поглед по витрините. Имаше „агнешко“! Приличаше на някакви посинели, дълги тояги, дебело увити в найлон, замразени и с неясен произход. Цената бе същата, като на оня магазин където бяхме преди малко. Отказах се да купувам. Уморен излязох и тръгнах към съседния квартал. Там бях оставил лелята, да ме догонва.

Видях я отдалеч, бързаща запъхтяна.

Гледаше ме жално как влача крака с празната в ръка чанта и болния въпрос бе изписан целия на лицето и.

– Има. – казвам. – Но не е за хора а за кучета. Не знам дали не беше и кучешко. Последната ни надежда е „Била“-та. Тя работи до двайсет и един часа. Ако побързаме, ще успеем.

Тръгнахме. Здравчът вече се спускаше. „Била“-та, тоя голям хранителен супермаркет, не беше близо. Трябва да сме вървели половин час. Най-сетне стигнахме. Вътре бе пълно с народ. Всеки купува и носи, без опашка без блъскане. Абе европейска работа, ама скъпо. Скъпо е за такива като мен и като леля ми. Влязохме, помотахме се известно време и най-накрая открихме щанда с месото. Лелята извади очилата, загледа се в късовете с месо и хлъцна. Бяха по трийсетина, четиридесет лева парчето.

Да му се не види дано! Нямаше достатъчно пари за агнешко. Купих четири препечени наденички, пълни с кълцано месо за вечеря и излязох. Лелята преглътна болезнено, и се свлече на една пейка. Беше отчаяна. Утре се падаше Гергьовден, а мечтаното агнешко нямаше да го има на трапезата. Събираните четири месеца пари, си отлежаваха спокойно в малкото и скъсано портмоне. До нас, на закътаната детска площадка играеха деца. Те викаха весело, радваха се на люлките и пързалката. Агнешкият проблем не ги вълнуваше въобще...

– И какво месо ядохте за Гергьовден, пилешко? – запита отново Липо.

– Какво ти пиле! Овнешко ядохме! След като я бях оставил и се бях прибрал, тя намерила сили и отишла до нашия квартален хранителен магазин. Там купила едно малко късче, част от предница, заедно с ребрата. Било плътно увито в найлон така че не могла да открие измамата. Продали и го за агнешко, но се оказа толкоз старо и жилаво, че го варила в тенджерата под налягане цели два часа, а след това го напълнила с лук и го запекла. Покани ни на следващия ден на гости. На всеки един се паднаха по 2–3 големи, добре изпечени и тлъсти овнешки мръвки. Аз се облажих и с гръбнака на овцата. Беше дебел като ръката ми. Глозгах, глозгах, а накрая изсмуках и мозъка от кокала. В края на крайщата печеното от агнешката баба имаше почти същия вкус и аромат като на внучето. Нали са си от един род. В тоя живот важното е едно, да си помиряш и да умееш да не намираш махна! Иначе ще гладуваш.

– Ха, ха-а-а! – Пустата му тая твоя леля! Наистина е голям чешит! – Закикоти се Мончо. Предните му два зъба, се показаха под мустака

точно така, като на оня заек Бъни от анимационните филмчета.

Липо поглади замислено прошарената си брада. От разказа на Кайчо, беше страхотно огладнял. Беше дошло време за обяд. Дъждът бе почти спрял. От радиоточката се разнесе гонга за точното време.

– Хайде бе, Стойне! Остави това судоко! Обяд е! Ще ни глобят профсъюзите, че работим извънредно. А сега къде ще ядем шкембе чорбата. Къде беше най-евтино?

– Май най-евтинко е в столо на же-пе-то. Айде юнаци! Напред! – продума с напълнена със слюнки уста Стойнето. Явно му се бе прияло печено овнешко.

Липо изсипа пепелника с угарките в кошчето и последен заключи вратата.

– Кога ли ще я оправят тая пуста таратайка? – измърмори шефчето. – Писна ми да пътувам с автобус.

– Абе говори се, че ще ни купуват китайски бус. Били скапани трошки и боядисани в огнено-червено. Ще го преживеем и тоя червен цвят! Само новичка да е!

– Както е тръгнало след две години вместо да влезем в Европа ще станем червен Китай.

– Там вместо агнета ядат кучета. – уточни Кайчо.

– Колко му е? Все е месце. Изкиснеш го малко в оцедец, поръсиш го с китайски подправки, запечеш го под алуминиево фолио, а след това му седнеш на чаша бира „Леденика“ и лапаш, лапаш...

Тая реплика беше на Мончо. Винаги съм казвал, че тоя човек е голям кулинар. И куче да ти сготви, няма да познаеш, че предмета на кулинарната му фантазия е бивша, весело припкала край кофите за смет лаеща твар. Жалко, че не му излиза късмета за Палма де Майорка.

КРАЙ

© 2006 Алекс Болдин

Източник: Авторът

Разпространява се при условията на лиценза „Криейтив Комънс – Признание –
Некомерсиално – Без производни“ версия 2.5 (CC-BY-NC-ND version 2.5)

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2937>]